

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

ЗВІТ
голови екзаменаційної комісії з підсумкової атестації
освітньо-професійної програми
Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)
спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література)
освітнього ступеня «магістр»

Денна форма навчання

Голова ЕК з підсумкової атестації – Семеног Олена Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор

Суми 2021

ЗМІСТ

1. Склад екзаменаційної комісії з підсумкової атестації та організація її роботи..... 3
2. Результати захисту магістерських робіт з української мови і літератури та методики навчання.....9
3. Результати усного кваліфікаційного екзамену з англійської мови та методики її навчання.....20
4. Висновки і пропозиції.....24

1. Склад екзаменаційної комісії з підсумкової атестації та організація її роботи

Підсумкова атестація здобувачів заочної форми навчання за освітнім рівнем «магістр» зі спеціальності *014 Середня освіта (Українська мова і література). Освітньо-професійна програма Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)* охоплювала:

1. Кваліфікаційний екзамен з іноземної мови (англійської) та методики її навчання.
2. захист магістерських робіт з української мови та літератури.

Для проведення підсумкової атестації згідно з чинними «Положенням про організацію навчального процесу у Сумському державному педагогічному університеті ім. А. С. Макаренка», «Положенням про порядок створення, організацію і роботу екзаменаційної комісії у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка» тощо, наказом ректора Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка «Про затвердження складу Екзаменаційних комісій для проведення підсумкової атестації випускників денної та заочної форм навчання ОР «Магістр» у 2021 році» (№ 201 від 20 квітня 2021 року) були затверджені екзаменаційні комісії в такому складі:

Голова ЕК з підсумкової атестації – Семенов О. М., д.п.н., проф., завідувач кафедри української мови і літератури;

Секретар ЕК з підсумкової атестації – Зленко А. О., лаборант кафедри української мови і літератури.

Екзаменаційна комісія для захисту кваліфікаційних робіт / комплексного кваліфікаційного екзамену з української мови і літератури та методики їх викладання:

Герман В. В., к.ф.н., доцент кафедри української мови і літератури.

Кириленко Н.І., к.ф.н., доцент кафедри української мови і літератури.

Закорко В.В. методист Інформаційно-методичного центру управління освіти і науки Сумської міської ради, учитель української мови і літератури.

Екзаменаційна комісія для проведення усного кваліфікаційного екзамену з англійської мови та методики її навчання:

Коваленко А. М., к.ф.н., доцент кафедри практики англійської мови;

Клочко Л. І., к.ф.н., завідувач кафедри практики англійської мови, доцент;

Коробова Ю.В. к.пед.н., старший викладач кафедри практики англійської мови

Гуменюк І. Л. к.ф.н., старший викладач кафедри практики англійської мови

Кваліфікаційні іспити проводили згідно з розкладом підсумкової атестації на 2021-2022 н. р. для студентів факультету іноземної та слов'янської філології денної форми навчання (затверджений першим проректором Л. В. Пшеничною 05.11.2021 р.):

7 грудня 2021 року – усний кваліфікаційний екзамен з англійської мови та методики її навчання;

15 грудня 2021 р. – захист магістерських робіт з української мови і літератури та методики навчання.

До захисту кваліфікаційних робіт і складання екзамену були допущені 9 студентів денної форми навчання, які повністю виконали навчальний план, що засвідчує наказ ректора Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка (№ 813-ст від 02. 12. 2021 р.).

Екзаменаційній комісії вчасно було подано пакет необхідних документів: наказ ректора про затвердження складу комісії, наказ про затвердження рецензентів кваліфікаційних робіт студентів факультету іноземної та слов'янської філології за ОР магістр денної форми навчання (№ 770-ст від 24.11.2021 р.), розклад підсумкової атестації, наказ про допуск студентів іноземної та слов'янської філології за ОР магістр денної форми навчання (№ 813-ст від 02.12.2021 р.), зведена відомість успішності студентів спеціальності за 2020-2021 рр., залікові книжки (індивідуальні навчальні плани), кваліфікаційні роботи студентів, допущених до підсумкової атестації; екзаменаційні матеріали (екзаменаційні білети, програма іспиту тощо), інша супровідна документація, передбачена «Положенням про кваліфікаційну роботу Сумського державного

педагогічного університету імені А.С.Макаренка». Необхідна екзаменаційна документація (програма, комплект білетів) теж відповідає нормативним вимогам і попередньо була затверджена на засіданні кафедри практики англійської мови (протокол № 5 від 12 листопада 2011 року) і завчасно доведена до відома студентів.

Кваліфікаційні роботи, рецензії загалом відповідають нормативним вимогам, положенню про магістерську роботу в Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка. Відповідно до «Положення про кваліфікаційну роботу Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка» усі роботи пройшли перевірку на плагіат у системі StrikePlagiarism у форматі *.pdf.

Попередній захист кваліфікаційних робіт відбувся своєчасно.

Результати дослідження апробовані під час педагогічної практики в закладах загальної середньої освіти, на студентських конференціях: V Усеукраїнська науково-практична конференція «Інновації в освіті і педагогічна майстерність учителя-словесника» (Суми, 29-30 жовтня 2021 р.); Міжнародна науково-практична конференція «Світові виклики сучасній освіті» (Умань, 20–22 жовтня 2021р.); IV Міжнародна науково-практична конференція здобувачів вищої освіти і молодих учених «Академічна культура дослідника в освітньому просторі: європейський та національний досвід» (Суми, 14-15 травня 2021 р.); V Міжнародна науково-практична інтернет-конференція студентів, магістрантів, аспірантів «Філологія, лінгводидактика, професійна комунікація в науковому дискурсі» (Суми, 9 листопада 2021 року), V Міжнародній науково-практичній конференції «Культуромовна особистість фахівця у XXI столітті» (Суми, 2021 р.), а також у статтях, опублікованих у збірниках наукових праць «Актуальні питання філології та методології» (Суми, 2021), «Філологічні студії» (Суми, 2021) тощо.

Усі студентки мали на момент захисту мали необхідну кількість публікацій, що передбачено «Положенням про кваліфікаційну роботу Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка».

Голова та члени ЕК провели зібрання, на якому ознайомили студентів із чинними положеннями про захист магістерських робіт та підсумкову атестацію, з'ясували організаційні питання щодо термінів, порядку проведення захистів магістерських робіт в умовах COVID-19.

Голова ЕК перевірила документацію студентів-випускників (завдання на кваліфікаційну роботу, календарний план роботи над дослідженням, довідку про успішність, висновок керівника кваліфікаційної роботи, рецензію на кваліфікаційну роботу, висновок кафедри української мови і літератури про кваліфікаційну роботу, заяву студента про перевірку кваліфікаційної роботи на автентичність, протокол перевірки кваліфікаційної роботи на автентичність), вказала на недоліки в оформленні документації, призначила терміни ліквідації недоліків.

Голова ЕК ознайомила всіх членів комісії з їхніми правами та обов'язками, довела до членів комісії основні завдання та вимоги атестації здобувачів вищої освіти, результати перевірки на унікальність кваліфікаційних робіт із української мови і літератури, критерії оцінювання якості підготовки випускників, розклад роботи комісії, забезпечила роботу атестаційної комісії відповідно до затвердженого розкладу.

Члени ЕК за дорученням голови ЕК ознайомились із змістом кваліфікаційних робіт, що представлені до захисту; за відповідними критеріями особисто оцінювали захист кваліфікаційної роботи (відповіді на іспиті) кожного здобувача; брали участь в обговоренні результатів атестації здобувачів та виставленні оцінок, прийнятті рішення про присудження відповідного ступеня вищої освіти й присвоєння кваліфікації та про видачу дипломів.

Захист магістерських робіт і кваліфікаційний екзамен проведені відповідно до графіку на відкритих засіданнях екзаменаційної комісії за участю всіх членів і голови комісії. В аудиторії для проведення державної атестації були створені відповідні умови для організації захисту кваліфікаційних робіт. Здобувачам була надана можливість застосовувати під час захисту технічні засоби.

З метою надання методичної і теоретичної допомоги здобувачам напередодні екзамену були проведені консультації.

Результати захисту магістерських робіт і складання кваліфікаційних екзаменів обговорювали на закритому засіданні ЕК й оцінювали за національною шкалою та ECTS. При визначенні оцінки бралися до уваги рівень теоретичної, наукової та практичної підготовки студентів, захист роботи, відповіді на питання, академічна доброчесність, технічне оформлення роботи, враховувалися також думки наукового керівника та рецензента.

Оцінювання результатів захисту магістерських робіт здійснювалося за порядком, передбаченим п. 11.1 «Положення про кваліфікаційну роботу у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка» (див. табл. 1):

Таблиця 1

Критерій, за яким оцінюється робота	Максимальна кількість балів
1. Зміст кваліфікаційної роботи:	55
<ul style="list-style-type: none"> • відповідність змісту роботи завданню та вимогам навчально-методичних рекомендацій щодо її виконання 	10
<ul style="list-style-type: none"> • самостійність вирішення поставленої задачі, виконання розрахунків, таблиць, графічного матеріалу тощо. 	15
<ul style="list-style-type: none"> • наявність елементів наукової (науково-практичної) новизни 	10
<ul style="list-style-type: none"> • використання комп'ютерних технологій для отримання/опрацювання експериментальних результатів 	5
<ul style="list-style-type: none"> • повнота розкриття теми дослідження, відповідність висновків до поставлених завдань 	10
<ul style="list-style-type: none"> • відповідність стандартам оформлення 	5
2. Захист кваліфікаційної роботи	45
<ul style="list-style-type: none"> • доповідь (логічність подання матеріалу; ефективність та доцільність використання ілюстративного матеріалу, його якість; культура мовлення доповідача) 	15

<ul style="list-style-type: none"> обговорення роботи: вільне володіння проблематикою дослідження, вміння вести наукову дискусію та відстоювати власну точку зору, чіткість та лаконічність відповідей на поставлені запитання та ін. 	30
Усього:	100

Відповідно до «Положення про кваліфікаційну роботу Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка» усі роботи пройшли перевірку на плагіат у системі StrikePlagiarism у форматі *.pdf.

Результати перевірки кваліфікаційних робіт на академічну доброчесність подано нижче в таблиці.

1.	Білик Каріна Вікторівна	КП1 13 КП2 3.9
2.	Воронова Анастасія Андріївна	КП1 7.20 КП2 2.44
3.	Горбатенко Ірина Сергіївна	КП1 31.6 КП2 13.9
4.	Закоморна Альона Вікторівна	КП1 24.12 КП2 13.53
5.	Замошнікова Вероніка Андріївна	КП1 3.75 КП2 0.52
6.	Сиріна Аліна ВАСилівна	КП1 24.61 КП2 9.87
7.	Лисянська Вікторія Віталіївна	КП1 31.9 КП2 13.3
8.	Переваруха Віктор Вікторович	КП1 16.27 КП2 8.05
9.	Титаренко Олександр Іванович	КП1 5.4 КП2 0.6

2. Результати захисту магістерських робіт з української мови і літератури та методики навчання

Захист кваліфікаційних робіт з української мови відбувся згідно з розкладом 15 грудня 2021 року.

Захищені кваліфікаційні роботи як показник якісного оволодіння знаннями із фахових дисциплін переконують в тому, що здобувачі на високому рівні вміють організовувати наукове спостереження за матеріалом, аналізувати, систематизувати.

Представлені дослідження, які стосується різних галузей лінгвістичної науки і лінгводидактики, відзначаються різноманітністю й актуальністю тематики, новизною, теоретичною та практичною цінністю. У наукових розвідках представлено ілюстративний матеріал, зібраний самостійно й доречно проаналізований відповідно до завдань роботи. Здобувачі опрацювали належну кількість науково-методичних джерел вітчизняних і зарубіжних учених, на високому рівні виявили володіння термінологічним апаратом у галузі лінгвістики й лінгводидактики.

Усі кваліфікаційні роботи з української мови виконані відповідно до вимог «Положення про кваліфікаційну роботу» (2020 р.). Рецензії та відгуки наукових керівників схвальні. Здобувачі мають належну кількість апробацій на міжнародних і всеукраїнських конференціях, надруковані статті й тези. Стан написання робіт контролювався науковими керівниками упродовж навчального року. Подані до захисту роботи пройшли перевірку на академічну доброчесність і відповідають визначеним «Положенням про кваліфікаційну роботу» нормам.

Виступи-захисти здобувачів відзначалися лаконічністю, достатністю, конструктивністю. Схвально, що всі здобувачі представили якісні презентації, під час доповіді фахово й переконливо аргументували вибір теми дослідження, її актуальність, довели необхідність проведення наукового пошуку, лаконічно висвітлили основні результати, ґрунтовно відповідали на запитання.

Захист кваліфікаційних робіт, який відбувся в діловій, дружній, доброзичливій, діалоговій, творчій атмосфері, засвідчив уміння здобувачів вести

науковий пошук, достатній рівень культури наукового мислення й мовлення, набуття навичок творчої діяльності.

Актуальність теми і доцільність написання кваліфікаційна робота **І. Горбатенко** «Особливості поетичної мови Сергія Жадана: лексико-семантичний та лексико-стилістичний аспекти» викликані необхідністю комплексного та поглибленого вивчення особливостей поетичної мови Сергія Жадана в семантико-стилістичному аспекті.

І. Горбатенко здійснила ґрунтовний аналіз особливостей поетичної мови Сергія Жадана. У вступі обґрунтувала актуальність теми наукової роботи, визначила об'єкт, предмет, мету, завдання, методи дослідження, окреслила наукову новизну, практичне значення результатів. У першому розділі всебічно розглянула поетичну мову як об'єкт лінгвістичних досліджень від Аристотеля до наших днів, систематизувала результати наукових лінгвістичних розвідок поетичної мови Сергія Жадана. У другому розділі визначила мовні домінанти поетичної мови Сергія Жадана, здійснила глибокий і різнобічний аналіз тематичних груп лексики, у поетичних текстах автора виявила, скласифікувала і проаналізувала стилістичну роль історизмів, архаїзмів та діалектизмів. Серед лексико-стилістичних особливостей поетичної мови Сергія Жадана авторка виділяє поетичні символи та тропеїчні засоби – епітети, метафору, порівняння, які розглядає за граматичним вираженням, особливостями вживання та семантикою.

Відзначимо, що кваліфікаційна робота має прикладний характер, зокрема третій розділ, який містить розроблену на матеріалі поетичних текстів С. Жадана систему вправ і завдань для учнів старших класів. Схвально, що І. Горбатенко апробувала результати дослідження на наукових конференціях, опублікувала 5 статей, серед яких 2 – у фахових виданнях, що входять до наукометричної бази Scopus.

Загальні висновки корелюють із поставленими завданнями наукового дослідження. Завдання кваліфікаційної роботи виконано в повному обсязі, мету досягнуто. Студентка окреслює перспективи дослідження, що полягають у

поглибленні аналізу лексичних засобів поетичного мовлення Сергія Жадана, у ґрунтовному вивченні тропеїстики як структурного компоненту ідіостилю поета.

Робота містить незначні технічні огріхи, що не впливає на наукову цінність і загальну високу оцінку дослідження.

Кваліфікаційна робота **А. Сиріної** «Символи у поетичній мові І. Малковича: семантика і поетика» присвячена мовотворчості сучасного українського поета Івана Малковича – самобутньому явищу в національній культурі. Схвально, що А. Сиріна обрала об'єктом наукового спостереження лінгвостиль І. Малковича, адже поетичне мовомислення цього митця оригінальне і складне. Поетичний доробок І. Малковича малодосліджений.

У вступі обґрунтовано мету, завдання, сформульовано об'єкт та предмет дослідження, зазначено використані методи дослідження та ін. Мета магістерської роботи полягає в тому, щоб схарактеризувати лінгвосимволи як складники поетичного ідіолекту І. Малковича (на матеріалі збірок «Подорожник», «Яксуніні береги»); описати групи лінгвосимволів та проаналізувати їх стилістичні функції в поетичних текстах митця. Як засвідчує робота, студентка успішно досягла мети.

Вагомим є те, що в роботі схарактеризовано сучасні класифікації лінгвосимволів, особливості вживання лінгвосимволів у поетичному мовленні. Студентка запропонувала класифікацію лінгвосимволів, які входять до різних лексико-семантичних груп. Зокрема, виділено «фітосимволи», «зоосимволи», «антропоніми та теоніми як символи» та «Топоніми-символи».

Схвально, що студентка апробувала результати дослідження на наукових конференціях, опублікувала низку статей з означеної проблематики (усього 5).. Загалом магістерське дослідження А. Сиріної справляє враження серйозної, ґрунтовної роботи.

Кваліфікаційна робота **О. Титаренка** «Особливості динаміки лексичної норми в сучасній українській літературній мові» характеризується новизною й актуальністю. Необхідність вивчення особливостей розвитку лексичної норми сучасної української літературної мови зумовлена постійною появою нових мовних

тенденцій, динамічністю лексичної норми й, відповідно, увагою мовознавців до інтенсивних змін лексичного складу української мови.

О. Титаренко здійснив ґрунтовний аналіз основних теоретичних засад наукової проблеми, опрацьованої мовознавчої літератури. У практичній частині роботи опрацював сучасні процеси зміни й функціонування лексичної норми. Доречним стало дослідження проблеми в трьох аспектах: неологізації, актуалізації й пасивізації, що дозволило магістранту детальніше з'ясувати особливості динаміки лексичної норми на сучасному етапі й у попередні історичні періоди, виокремити тенденції розвитку лексичного фонду української літературної мови.

Варто відзначити можливість використання матеріалів дослідження під час викладання в закладах загальної середньої освіти, що представлено в третьому розділі роботи. Окрім аналізу методичної літератури, магістрант запропонував низку методичних рекомендацій, які допоможуть учителеві під час підготовки та проведення уроків української мови з теми «Лексикологія»; орієнтовний конспект уроку для учнів 10 класу з вивчення лексичної норми й особливостей її розвитку.

Позитивним є те, що в роботі О. Титаренко запропонував нові й актуальні на сьогодні лексичні приклади, які можна використовувати й на сучасних уроках української мови.

Результати дослідження й запропоновані методичні рекомендації мають практичну значимість і можуть бути використані під час підготовки до уроків, факультативів із української мови в закладах загальної середньої освіти, лекцій, практичних занять, семінарів у закладах вищої освіти, написання наукових праць.

Високий рівень проведеного дослідження, наукова новизна, апробація результатів підтверджує сформованість у О. Титаренка фахових компетентностей, уміння успішно виконувати завдання проблемно-пошукового, дослідницького характеру.

Кваліфікаційна робота магістранта оформлена відповідно до вимог, проте містить незначні технічні помилки, що не впливають на наукову цінність дослідження.

Кваліфікаційна робота **В. Замошнікової** «Феномен листів Лесі Українки до Ольги Кобилянської: психолінгвістичний аспект» у період активних трансформацій «Українського правопису» є актуальною як для шкільної мовної освіти, так і для університетської.

У першому розділі «Теоретико-методичні аспекти психолінгвістичного аналізу епістолярного тексту» В. Замошнікова окреслила особливості психолінгвістичної науки (об'єкт, структуру, методи), дослідила внесок видатних мовознавців та психологів у формування та становлення психолінгвістики, розтлумачила характерологічність активізації механізму психолінгвістичного аналізу епістолярного тексту та висвітлила специфіку психолінгвістичних характеристик писемного мовлення.

У другому розділі «Листи Лесі Українки до Ольги Кобилянської: психолінгвістичний аналіз» увага зосереджена на визначенні засобів вербалізації емоційної наснаженості досліджуваних листів. Розгорнуто проаналізовано психолінгвістичну спрямованість звертальних формул, що реалізується за допомогою індивідуально-авторських компліментарних звертань, інтимної настроєвості епістолярної комунікації через побутування метафоричних зменшувально-пестливих звертань.

У третьому розділі «Листування Лесі Українки та Ольги Кобилянської: методика вивчення в старшій школі» авторка висвітлила специфіку формування мовленнєвої компетентності учнів старших класів під час роботи із зазначеними листами, запропонувала вправи на структурузацію, проектування, відтворення текстових масивів під час вивчення синтаксису у старшій школі. Були окреслені методичні принципи та підходи до вивчення української мови.

Самостійно розроблений орієнтовний конспект уроку з української мови для 11 класу «Складне речення. Узагальнення та систематизація вивченого» є необхідним методичним матеріалом під час шкільного вивчення теми «Синтаксис».

Матеріали роботи апробовані у фаховому виданні.

Кваліфікаційна робота **В. Переварухи** «Іншомовні запозичення у сучасному медіадискурсі Сумщини» характеризується новизною й актуальністю.

Необхідність вивчення особливостей функціонування іншомовних запозичень зумовлена постійною появою нових мовних тенденцій у медіадискурсі й увагою мовознавців до інтенсивних змін лексичного складу української мови.

Результати дослідження й запропонований конспект уроку має практичну значимість і може бути використаний під час підготовки до уроків, факультативів із української мови в закладах загальної середньої освіти, лекцій, практичних занять.

Кваліфікаційна робота магістранта оформлена відповідно до вимог, проте містить незначні технічні помилки, що не впливають на наукову цінність дослідження.

Кваліфікаційна робота **А. Воронової** «Формування інфомедійних умінь учнів 10 класу на уроках української мови» є актуальною для шкільної мовної освіти в епоху стрімкого розвитку інновацій, інформаційно-комунікативних технологій і сучасних методів навчання, що зумовлює усвідомлювання необхідності забезпечення учнів інфомедійними вміннями.

У першому розділі «Формування інфомедійних умінь учнів 10 класу на уроках української мови; теоретичний аспект» студентка визначила предмет, завдання навчання української мови у 10 класі, окреслила психолого-педагогічну і вікову характеристику учнів 10 класів та виявила шляхи формування інфомедійних умінь учнів 10 класу засобами вправ і завдань.

У другому розділі «Аналіз стану формування інфомедійних умінь учнів 10 класу на уроках української мови» А. Воронова розгорнуто проаналізувала програму з української мови, підручники з української мови в контексті формування інфомедійних умінь учнів 10 класу на уроках української мови та опитування учнів 10 класу на предмет володіння інфомедійних умінь.

У третьому розділі «Система вправ і завдань для формування інфомедійних умінь учнів 10 класу на уроках української мови» студентка дослідила наукові підходи до формування інфомедійних умінь учнів 10 класу на уроках української мови, визначила специфіку вправ для формування інфомедійних умінь учнів 10 класу на заняттях з української мови і проаналізувала апробовані вправи з учнями 10 класу.

У межах дослідження розроблено вправи, що дають можливість десятикласникам компетентно володіти уміннями критичного мислення, візуалізації, проявляти соціальну толерантність, аналізувати і коментувати різноманітні медіатексти, що є складовими інфомедійних умінь. Матеріали та результати даного дослідження можуть бути використані на уроках української мови в старших класах ЗЗСО з метою формування інфомедійних умінь в учнів 10 класу на уроках української мови.

Кваліфікаційна робота А. Воронової оформлена згідно з вимогами та характеризується високим рівнем проведення дослідження.

Робота містить незначні технічні огріхи, що не впливає на наукову цінність і загальну високу оцінку дослідження.

Кваліфікаційна робота **К. Білик** «Інноваційні підходи до вивчення образних мовних засобів на уроках української мови в основній школі» присвячена важливій темі. Новизна роботи полягає в запропонованих методичних рекомендаціях до уроків української мови на матеріалі пісень сучасних українських гуртів. Учителеві-словеснику запропоновані методи роботи на уроці української мови, які автор випробувала, працюючи на посаді вчителя української мови і літератури у школі.

Магістерська робота є самостійним завершеним дослідженням, виконана на достатньому науковому рівні.

Робота містить незначні технічні огріхи, що не впливає на наукову цінність і загальну високу оцінку дослідження.

Кваліфікаційні роботи були оцінені таким чином: А. Сиріна – 95 А відмінно, І. Горбатенко – 92 А відмінно, К. Білик – 78 С добре, А. Воронова – 82 В добре, О. Титаренко – 75 С добре, В. Пееваруха – 75 С добре, В. Замошнікова – 95 А відмінно.

Здобувачі вміють організовувати спостереження за матеріалом, аналізувати, систематизувати, робити висновки, а представлені дослідження відзначаються актуальністю тематики, новизною, теоретичною та практичною цінністю, орієнтовані на ЗЗСО.

У наукових розвідках магістрантів представлено ілюстративний матеріал, зібраний самостійно й доречно проаналізований відповідно до завдань роботи. Здобувачі скрупульозно опрацювали належну кількість науково-методичних джерел вітчизняних і зарубіжних учених, у цілому виявили достатнє володіння термінологічним апаратом у галузі лінгвістики й лінгводидактики.

Захист кваліфікаційних робіт засвідчив уміння здобувачів вести науковий пошук, достатній рівень культури наукового мислення й мовлення, набуття навичок творчої діяльності.

Захист кваліфікаційних робіт із української літератури відбувався 15 грудня 2021 року. Захищалося 2 студентів.

Тема наукового дослідження Закоморної Альони Вікторівни «Сакральні коди українського вінка в контексті етнокультури» актуальна і сучасна, адже дослідження сакральності кодів українського вінка, здійснене в межах літературознавства і психології, спрямовано на вивчення віддзеркалення в літературознавчих одиницях, зокрема й у вербальних символах, особливостей світосприйняття та національного характеру українців.

Робота повноцінна, глибока і багатопланова. Студентці вдалося розкрити складну тему. Перший розділ містить теоретико-методологічне обґрунтування понять “символ”, “код”. Вважаємо, що ґрунтовними, логічними й завершеними є другий розділ «Полісимволічні коди українського вінка в народних обрядах та піснях» і третій розділ «Вивчення флористичних символів у закладах загальної середньої освіти». Новизною, самостійністю і пошуковістю відзначаються додатки. Дослідниця провела польові дослідження у своєму регіоні і уклала словник символів вінка.

Наукова новизна зумовлена тим, що в сучасних лінгвістичних і літературознавчих дослідженнях недостатньо уваги приділяється вивченню й описанню саме символічних значень у різножанрових текстах усної народної творчості, зокрема у календарно-обрядовій поезії, де вміщено багато

нерозшифрованої або забутої інформації. Крім того, національна символіка, зокрема й лексеми із символічним значенням у фольклорних текстах, потребують систематизації й детального описання полісемантичних значень.

Висновки вірогідні й обґрунтовані. Здобувачка виявила й проаналізувала в фольклорних текстах образи-символи квітів, що становлять основу міфопоетичного моделювання світу, передають соціальні відносини, синтез праїдей, прадосвіду і світобачення наших пращурів.

Виступ послідовний, науковий, логічний. Оцінено на 93 б.

«Художнє моделювання жіночих образів у романі Володимира Лиса «Соло для Соломії» є темою дослідження Лисянської Вікторії Віталіївни. У межах наукової розвідки була проаналізована екзистенційна парадигма постаті Володимира Лиса, що дало можливість з'ясувати домінанти та концепти у прозописьмі письменника.

У першому розділі студентка розкрила місце і роль творчості В. Лиса в сучасному українському літературному процесі. Визначивши літературознавчу складову наукової розвідки, студентка змогла осмислити постать досліджуваного автора як майстра письменницького пера, наголосивши, що, послуговуючись значними знаннями історичних, суспільних, культурних подій в Україні, письменник усвідомлює ментальність українського народу у спектрі духовних орієнтирів, не відмежовуючи національні цінності від загальнолюдських. Через проникнення у глибинно-чуттєву структуру художніх текстів (психологічно-філософські переживання, роздуми, пошуки «я» персонажів, їх прагнення, мотивації, світосприйняття) у рецепції читачів здійснюється прочитання ідейних задумів письменника на духовному, етичному й естетичному рівнях.

Художнє моделювання жіночих образів у романі «Соло для Соломії» визначено як предмет дослідження другого розділу рецензованої роботи. Молода дослідниця поділяє міркування авторитетного критика Сергія Єфремова про те, що саме через жіночі образи «найкраще можна пізнати національну вдачу,

національний дух, саму навіть національну ідею кожного народу», тому духовні засади буття головної героїні роману Соломії проаналізовані досить скрупульозно на основі використання тексту, а доля жінки моделюється через долю українського народу. У цій частині роботи здійснено також текстуальний аналіз роману, що дозволило порівняти жіночі образи твору.

Третій розділ справляє враження як самостійна структурна частина, оскільки результатом проведеного педагогічного експерименту визначено методичні рекомендації студентам під час виконання програми виробничої педагогічної практики та вчителям-філологам до вивчення роману «Соло для Соломії». Самостійно розроблені таблиці і схеми розцінюємо як необхідний навчальний матеріал під час пообразного аналізу літературних персонажів на уроках української літератури в старших класах.

Високий рівень проведеного дослідження та педагогічного експерименту, наукова новизна роботи (уточнення понять, авторські методичні рекомендації), достатній рівень апробації результатів, телефонне спілкування з автором твору дозволяють засвідчити високий рівень здобутих знань студентки з мовознавчих та літературознавчих дисциплін, методики навчання української літератури.

Оцінка – 90 б.

Зазначаємо, що здобувачі створили цікаві презентації, апробували свої дослідження у доповідях на всеукраїнських та міжнародних конференціях, мають публікації.

Цінними, на наш погляд, є додатки з методики навчання української літератури, призначені для вчителів та учнів закладів загальної середньої освіти

На захисті відчувалася ділова, виважена, спокійна атмосфера, об'єктивне й доброзичливе ставлення екзаменаторів до студентів.

*Результати іспиту з української літератури і літератури студентами
денної форми навчання викладені в таблиці:*

№ з/п	Показники	Числові значення	Примітка
1.	Загальна кількість здобувачів , з них допущено до підсумкової атестації осіб, %	9	
2.	Кількість та частка (%) здобувачів, які: а) захистили КР з оцінками: - «відмінно» - «добре» - «задовільно» - «незадовільно» б) склали кваліфікаційний іспит з оцінками: - «відмінно» - «добре» - «задовільно» - «незадовільно»	5 (55 %) 4 (45 %)	
3.	Середній бал підсумкової атестації	86, 1 бал	
4.	Кількість та частка (%) здобувачів, яких рекомендовано до аспірантури		
5.	Кількість та частка (%) дипломних робіт: - з використанням ІТ; - рекомендованих екзаменаційною комісією до впровадження; - захищених на підприємствах та в НДІ	9 (100 %)	
6.	Кількість дипломних робіт, які захищені іноземною мовою (англійською, німецькою, французькою)		

Абсолютна успішність – 100 %

Якість – 100 %.

3. Результати усного кваліфікаційного іспиту з англійської мови та методики її навчання

Кваліфікаційний іспит з іноземної мови (англійської), який складала 9 студентів денної форми навчання, відбувся 7 грудня 2021 року. Екзаменаційний білет з іноземної мови (англійської) мови охоплював три питання:

1. Бесіда за розмовною темою.
2. Питання з методики навчання англійської мови.
3. Доповідь за темою магістерської роботи англійською мовою.

Метою першого завдання було визначити рівень розвитку вмінь усного підготовленого мовлення. Магістрантам пропонували висловити свою точку зору з певної проблеми та обґрунтувати її, ефективно використовуючи відповідні мовні звороти.

Об'єкт оцінювання складала такі параметри мовлення студентів, як змістовність, аргументованість, відповідність мовній системі та мовленнєвій нормі, стилістична адекватність, насиченість мовним матеріалом за програмою курсу навчання.

Теми для обговорення охоплювали соціально-політичні, культурні тенденції сьогодення (глобалізація та локалізація, формування національної ідентичності націй, гендерна політика), найважливіші проблеми України, Великобританії, США, Європейського Союзу, питання виховання моральних якостей і розвитку особистісного потенціалу людини засобами іноземної мови, самовдосконалення професійно-педагогічної компетентності вчителя іноземних мов тощо.

Усі студенти продемонстрували достатній рівень сформованості вмінь усного мовлення.

Приклади тем: The System of Higher Education in the English-speaking countries; Class management is an important part of the teacher's responsibility; Positive and Negative Effects of Globalization; Gender Identity. Gender Problems in

Ukraine; Language Identity in Ukraine: Any Problems? Having Immigrated, Should One Stick to His Roots?

Аналіз результатів показав, що вдосконалення потребують такі аспекти мовлення студентів:

- 1) емоційність мовлення, яка у більшості випадків проявляється лише на фонетичному рівні, а не за допомогою граматичних і лексичних засобів;
- 2) ідіоматичність мовлення, оскільки має місце тенденція використовувати конструкції, не характерні для мовлення носіїв мови;
- 3) потребує вдосконалення фонетичний аспект мовлення студентів.

Питання з методики навчання англійської мови спрямовані на визначення рівня сформованості професійної компетентності вчителя англійської мови та рівня засвоєння теоретичних знань в результаті вивчення курсу методики.

Під час усного кваліфікаційного іспиту здобувачі показали достатній рівень теоретичних знань з таких питань: методика навчання іноземних мов як наука та її зв'язок з іншими науками; технології навчання ІМіК; формування англомовної навчально-стратегічної компетентності в учнів середніх навчальних закладів; формування англомовної компетентності у техніці читання. Відповіді на додаткові запитання надані повні.

Особливо варто відзначити детальні та змістовні відповіді магістрантів: Горбатенко Ірини щодо визначення місця науки методики навчання іноземних мов серед інших наук та її зв'язок з іншими науками; Закоморної Альони стосовно формування англомовної навчально-стратегічної компетентності в учнів середніх навчальних закладів; Сиріної Аліни щодо системи вправ для формування навичок та розвитку вмій іншомовного мовлення.

Метою третього завдання (наукової доповіді) було визначення рівня підготовленості магістерської роботи англійською мовою. Зазначене завдання передбачало висвітлення мети, основних завдань, об'єкта, предмета, теоретичного і практичного значення, а також основних результатів дослідження.

Достатньо ґрунтовну відповідь продемонстрували Горбатенко Ірина (90 А «відмінно»), Закоморна Альона (90 А «відмінно»), Сиріна Аліна (90 А «відмінно»).

У цілому іспит виявив, що, незважаючи на висловлені зауваження, рівень розвитку мовленнєвих і професійних умінь студентів-випускників є достатнім. Загальні результати комплексного іспиту представлено в таблиці 2:

Таблиця 2

**Результати кваліфікаційного іспиту з іноземної мови
(англійської)**

№ з/п	Показники	Числові значення	Примітка
1.	Загальна кількість випускників, осіб з них допущено до державної атестації осіб, %	4	
2.	Кількість та частка (%) випускників, які: а) захистили ДР з оцінками: - «відмінно» - «добре» - «задовільно» - «незадовільно» б) склали державний іспит з оцінками: - «відмінно» - «добре» - «задовільно» - «незадовільно»	3 (33,3%) 3 (33,3%) 3(33,4%) -	
3.	Середній бал державної атестації	78 балів	
4.	Кількість та частка (%) випускників, яких рекомендовано до аспірантури	-	
5.	Кількість та частка (%) дипломних робіт: - з використанням ІТ; - рекомендованих екзаменаційною комісією до впровадження; - захищених на підприємствах та в НДІ		
6.	Кількість дипломних робіт, які захищені іноземною мовою (англійською, німецькою, французькою)		

Якість знань – 66,6 %, успішність – 100 %.

За підсумками діяльності екзаменаційної комісії голова комісії складає звіт, який затверджується на її заключному засіданні (Додаток 1). У звіті відображаються рівень підготовки фахівців зі спеціальності, характеристика знань, умінь та компетентностей здобувачів, якість виконання кваліфікаційних

робіт, актуальність їх тематики та відповідність сучасному стану науки, техніки і виробництва. Вказуються недоліки, допущені у підготовці фахівців, зауваження щодо забезпечення організації роботи екзаменаційної комісії тощо та даються пропозиції щодо: - поліпшення якості підготовки фахівців; - усунення недоліків в організації проведення кваліфікаційних екзаменів і захисту кваліфікаційних робіт; - можливості публікації основних положень кваліфікаційних робіт, їх використання в освітньому процесі, на підприємствах, в установах та організаціях; - надання здобувачам відповідного ступеня вищої освіти, рекомендації щодо вступу до аспірантури.

4. Висновки і пропозиції

• Якість підготовки випускників

- Всі студенти проявили себе як наполегливі, відповідальні майбутні фахівці. Гарно відповідали на поставлені запитання. Рівень компетентностей, знань та умінь випускників, відповідають вимогам освітньої програми.

- Рецензентами не виявлено значних недоліків до представлених робіт.
-

Підсумкова атестація здобувачів 2 рівня акредитації відбулася в зазначений термін без ускладнень із технічного чи організаційного боку.

Загалом до захисту були допущені випускники, які повністю виконали навчальний план, пройшли обов'язкову педагогічну практику з фахових дисциплін та не мають академічної заборгованості.

Робота екзаменаційної комісії відзначалася злагожденістю дій і погодженістю в критеріях оцінювання.

Загалом констатуємо, що здобувачі 2 рівня акредитації освітнього ступеня магістр орієнтуються в літературному процесі, ознайомлені з дослідженнями з різних літературознавчих проблем, які виходили за межі навчальної програми

ЗВО, сучасними інноваціями в літературі, що характерно для останніх років, інакше кажучи, діапазон науково-пошукової діяльності студентів розширився.

Таким чином, результати іспиту дають підстави констатувати належну професійну підготовку вищезгаданих студентів як майбутніх учителів-словесників.

Пропозиції і побажання

1. Випускаючій кафедрі енергійніше заохочувати випускників до написання кваліфікаційних робіт із методики навчання фахових дисциплін.
2. Більше уваги приділяти апробації результатів дослідження.

Вважаємо доцільним більше уваги приділяти розробці міжкафедральних комплексних дипломних проектів.

Зауваження і пропозиції з метою подальшого вдосконалення якості магістерської підготовки і роботи ЕК

Аналіз захисту кваліфікаційних робіт дає можливість акцентувати увагу на окремих недоліках:

- актуальність теми не достатньою мірою доведена у вступі й в основній частині;
- інколи студенти плутають завдання з метою і формують їх дуже широко; завдання не пов'язані одне з одним і сформульовані не в тому порядку, який передбачено дослідженням;
- розпливчасто сформульовано наукову новизну, теоретичне і практичне значення отриманих результатів; новизна підміняється актуальністю, теоретичною або практичною значущістю дослідження; немає зв'язку між новими

результатами й тим, що було одержано попередньо; новизна приписується вже відомим фактам або явищам; положення новизни формулюються як анотація;

- методи дослідження часто пропонуються без належного обґрунтування;
- аналіз наукових досліджень у першому розділі інколи не відображає особистості виконавця;
- існує двозначність у розумінні термінів, якими автор оперує в дослідженні;
- список використаних джерел не завжди оформлений з дотриманням чинних стандартів;
- у деяких роботах наявні граматичні, пунктуаційні помилки.

Науковим керівникам звертати увагу на:

- дотримання здобувачами академічної доброчесності у процесі написання кваліфікаційних робіт;

формулювання тем досліджень, враховуючи її актуальність та відповідність сучасному стану філологічної науки;

- спрямування кваліфікаційної роботи на виконання пріоритетних завдань фахової підготовки вчителя-словесника, учнів загальноосвітнього навчального закладу; - культуру письма (використання цитат із художніх творів і наукових джерел та їх відповідне оформлення у роботі з обов'язковим точним посиланням на них);

- підготовку студентами конкретних рекомендацій щодо використання отриманих у дослідженнях результатів у практичній діяльності;

- будувати презентацію виступу структуровано, креативно, з належним змістовим компонентом тощо;

- розширення сфери апробації основних положень дослідження (під час педагогічної практики, шляхом публікації у збірниках наукових праць, закордонних матеріалах конференцій та фахових виданнях);

Завідувачеві кафедри обговорити на засіданні кафедри питання про

- презентацію наукового дослідження як обов'язкову складову публічного захисту кваліфікаційної роботи;

- своєчасне подання магістерських робіт ЕК;

- рекомендацію до опублікування (у вигляді посібників методичного спрямування для вчителів) магістерських робіт, що мають вагоме теоретичне і практичне значення;

- перевірку кваліфікаційних робіт на академічну доброчесність (доцільність збільшення відсотків КП);

- спрямування кваліфікаційної роботи на виконання пріоритетних завдань фахової підготовки вчителя-словесника, учнів загальноосвітнього навчального закладу;

- глибину і об'єктивність рецензій та відгуків на магістерські роботи;

Викладачам:

- у процесі викладання особливу увагу приділяти розвитку вмінь студентів висловлювати власну думку щодо фахових проблем;

- систематично ознайомлювати студентів з передовим педагогічним досвідом, новітніми інтерактивними технологіями;

- продовжити підготовку навчальних посібників з актуальних питань мовно-методичної науки в контексті фахової підготовки вчителя, викладача-словесника.

Керівництву факультету іноземної та слов'янської філології:

- клопотати перед ректоратом щодо систематичного забезпечення університетської бібліотеки сучасною науковою та науково-, навчально-методичною літературою, фаховою періодикою.

Висновки

На факультеті були створені всі умови, які забезпечили роботу екзаменаційної комісії з підсумкової. Екзаменатори виявили фахову принциповість, вимогливість у ставленні до здобувачів, поєднану з доброзичливістю й тактовністю. Робота членів і секретаря ЕК була якісною, чіткою, злагодженою.

Аналіз результатів захистів кваліфікаційних робіт і усних кваліфікаційних іспитів засвідчує, що викладачі Сумського ДПУ імені А. С. Макаренка

здійснюють магістерську підготовку відповідно до нормативних вимог. Здобувачі продемонстрували високий і достатній рівень філологічної підготовки, володіють достатнім рівнем професійних компетенцій.

Кадровий потенціал випускової кафедри, навчальна база університету загалом дозволяють забезпечити якісну підготовку магістрів зі спеціальності *014 Середня освіта (Українська мова та література) Освітньо-професійна програма Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)* і присвоїти здобувачам кваліфікацію: *«Вчитель української мови і літератури профільної школи. Вчитель англійської мови»*.

Затверджено на заключному засіданні ЕК
Протокол № 2 від 15 грудня 2021 року

Голова ЕК

О. М. Семенов

Ознайомлені:
Декан факультету іноземної
та слов'янської філології

А. М. Коваленко

Завідувач кафедри
української мови і літератури

О. М. Семенов